

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Bordskikk til lundag

Oppskr. av: All. Moen (72 år)

(adresse): h. Steinkjær

Fylke: Nord-Trøndelag

Herad: Steinkjær

Bygdelag: Båli (Henningsvåg)

Gard: Moen m. fl.

G.nr. 105 Br.nr. 1, 2 og 3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Eigen røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Som skikken var for 60-70 år siden:

SVAR

1. -- Alle tilstedeværende sad samlet ved bordet, kun det trangt sad husrøven ved kjøkkenbenken.
2. -- Allmindelig skikk enda.
3. -- Husbondfolk, barn og tjenerne saden
4. -- slost det same mat
5. -- Et det ble slost kjøkken spises der.
6. -- På helligdage samt når det spises skålens, skindønn og fiske. Potetongraut, spises gjennom i slia.
7. -- For det med alle sine faste plasser Husrøven övert, så barna, så tjenerne.
8. -- Bare når det var trangt om tom måll, barn blå.
9. -- Høgsote ble ikke nevnt.
10. -- Hedesplassen var gjennom ved vindu når bordet stod ved veggen.
11. -- Lita måll ~~to~~ selvsagt alle ta av. Fordi senere tid var det hendene nåfund en var dens ~~støtt~~ "kortfall"
12. -- Inntil for ca. 50 år siden spist, op til 3 a 4 fiske, graut a same fot 2 og 2 a same melkopp. Melken og grauten ble ikke sammenslutt. Inntil for 30 år siden ønskes graut hi hørte balenken. Dag senere rind grautbaker

- 13.-- Har aldrig set, at quælen er sat i iul, på bordet.
 For ca. 40 år siden blev lagt dyk (voks dyk) på
 bordet så snart det var fremmed. Likhede, i hvert fald.
- 14.-- En lagde ofte sild mellem fladbrødsstykker
 og kaldte det: "valla".
- 15.-- Sukkerbilen toges i hænder, så Sukker kaffen.
- 16.-- Nei var kaffen meget varm blev drikket af skålen.
- 17.-- For ca. 50 år siden kom gaffel i brug.
- 18.-- Var det spisesild eller spisefiske m. v. brugt.
 ofte havde folk kniven.
- 19.-- Helst kærpeken havde egen skel av hest eller
 ofte horn. Skærpe blev vistnok som et værk
- 20.-- Skindkalenderen kom i brug for ca. 60 år
 siden og å armod forresten? Til spiseild og
 spisefiske brugtes kælalerkenen.
- 21.-- I almindelighed brugtes for ikke dyk, men
 hæs for det mest en voks dyk.
- 22.-- Bordet vaskes i respektabel heim.
- 23.-- Indtil for ca. 60 år siden gælte for det mest
 husemora til mad (helst bryd) på tallerkenen til
 hver enkelt. (Alt skifte).
- 24.-- Brød blev aldrig delt ud. Delvis ost.
- 25.-- Barne og f. eks. Legdelemmer fik oft. mindre.
- 26.-- I skolealderen spiste barne uden hjælp.
 Små børn fik hjælp som det færd av Far, Mor, søster.
- 27.-- Det var yderst sjelden en lille malen til små børn.
- 28.-- At lese eller synges for eller efter malen var
 skikken bare på høitidsdage.
- 29.-- Jo da man smukt gjenne vinder spisinga
- 30.-- En måtte så gjenne på le, var det ikke uanstøgt.
- 31.-- Synges måtte en ikke
- 32.-- Det var en "slendrian" men en gik gjenne
 for bordet når en var ferdig selv.
- 33.-- Var en uventet opdragelse så en løkk.
- 34.-- Kom en fremmed så han! Vel bekom spis eller
 signe malen

- 35. -- Kom det en mer slekting eller mer naboo eller en som sad daniel i det) ble han gjennom bedt om å sette sig å la mat
- 36. -- Underliden
- 37. -- Var det en kjening eller langveisfurende ble han bedt om å spise.
- 38. -- Både på i tiden og når bli det gjennom budt på en kopp kaffe. Kokes for anledningen
- 39. -- Dett. er lidt forskjellig.
- 40. -- Ja
- 41. -- Vidnørende dette er det ingen gjengs regel

Var det en himm hvor det i almindelighet var shikk og orden ble miltidene innledt på bestemte tider. På den annen side, var det i det store og hele bare "blenderian" ble miltidene når det passet. I de travlest omriden (høsting m.m.) ble miltidene aldrig regelmessig. Kalgrønt og kjøttmilk ble ofte middagsmat. Det laaf sig en spist kveldsbeid i 2 tiden om natten.

5326